

Sectorplan 18 KCA/KGA

I Afbakening

Klein Chemisch Afval (KCA)

KCA bestaat uit afvalstoffen die als gevaarlijk worden aangemerkt en die in kleine hoeveelheden bij huishoudens vrijkomen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verfresten, spaarlampen en medicijnen. De afvalstoffen die tot het KCA behoren en gescheiden moeten worden ingezameld, staan vermeld op de [KCA-lijst](#). Het totale rapport inzake de vaststelling van deze lijst treft u aan in paragraaf VIII van dit sectorplan.

Klein Gevaarlijk Afval (KGA)

KGA bestaat uit kleine hoeveelheden gevaarlijk afval afkomstig van bedrijven. Het betreft alle afvalstoffen die op basis van de [Europese lijst afvalstoffenlijst](#) als gevaarlijk worden aangemerkt.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen zie...

Batterijen en accu's	Sectorplan 13: Batterijen en accu's
Verpakkingen verfafval	Sectorplan 42: Verpakkingen van verf, lijm, kit of hars
Verpakkingen met overig gevaarlijk afval	Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen
Gasontladingslampen	Sectorplan 66: Gasontladingslampen en fluorescentiepoeder
Oplosmiddelen	Sectorplan 67: Halogeenarme oplosmiddelen en glycolen Sectorplan 68: Halogeenhoudende oplosmiddelen
Koudemiddelen	Sectorplan 70: CFKs, HCFK's, HFK's en halonen
Zwavelhoudend afval	Sectorplan 72: Zwavelzuur, zuurteer en overig zwavelhoudend afval
Zuren, basen en metaalhoudende afvalwaterstromen	Sectorplan 76: Overige zuren, basen en metaalhoudend afvalwater
Fotografisch gevaarlijk afval	Sectorplan 79: Ontwikkelaar en fixeer Sectorplan 80: Vast fotografisch afval
Hardingszouten	Sectorplan 81: Hardingszouten
Kwikhoudend afval	Sectorplan 82: Kwikhoudend afval
Arseensulfideslib	Sectorplan 83: Arseensulfideslib en arseensulfidefilterkoek

II Minimumstandaard voor verwerking

Aangezien KCA/KGA uit een grote diversiteit aan afvalstoffen bestaat is er geen minimumstandaard voor deze stroom. De afvalstoffen worden bij inname per stroom gescheiden gehouden. De gescheiden stromen dienen conform de eigen minimumstandaard te worden verwerkt. Zie bovenstaand overzicht voor de verwijzingen naar de betreffende sectorplannen.

III Grensoverschrijdend transport van afval

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader. Voor de uitwerking van gevaarlijke afvalstoffen in kleine hoeveelheden die kunnen behoren tot KCA/KGA wordt verwezen naar de betreffende sectorplannen.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Omvang afvalstof

Voor de monitoring van de totale productie aan klein gevaarlijk/chemisch afval door huishoudens en bedrijven in Nederland zijn sinds 1 januari 2005 geen bronnen meer beschikbaar. Uit het verleden is bekend dat jaarlijks ongeveer 35 kton aan KCA en KGA geproduceerd werd. De monitoring van KCA vindt nog wel plaats. Die hoeveelheid is ongeveer 21 kton (situatie 2006).

Euralcodes

Gegeven de verscheidenheid aan afvalstoffen die als KCA en KGA kunnen worden aangeboden is het niet mogelijk een gelimiteerd overzicht van Euralcodes te vermelden.

In artikel 1 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) wordt verwezen naar de bijlage die hoort bij [Beschikking 2000/532/EG](#) van de Commissie. In deze bijlage, die is gewijzigd bij [Besluit 2014/955/EU](#) van de Commissie, vindt u de afvalstoffenlijst en de manier waarop in concrete gevallen de van toepassing zijnde Euralcode moet worden bepaald. In artikel 4 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) is uitgewerkt hoe moet worden omgegaan met zogenaamde complementaire categorieën, waarbij afhankelijk van de situatie soms een code moet worden gekozen voor gevaarlijk afval en in andere gevallen een code voor niet-gevaarlijk afval. De regeling en bijlage worden nog eens verder uitgewerkt en toegelicht in de door VROM uitgegeven [Handreiking Eural](#).

Monitoring

De monitoring van KCA/KGA is alleen mogelijk voor KCA. Het CBS houdt jaarlijks een enquête Gemeentelijk afval waarmee inzicht wordt verkregen in de door en/of in opdracht van gemeenten ingezamelde afvalstoffen, waaronder ook KCA. Rijkswaterstaat Leefomgeving rapporteert jaarlijks over de [monitoring en de resultaten](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

Er is geen minimumstandaard voor KCA/KGA omdat KCA/KGA bestaat uit een diversiteit van gevaarlijke afvalstoffen. Voor de verschillende stromen die onderdeel uitmaken van KCA/KGA gelden wel minimumstandaarden. Hiervoor dienen de betreffende sectorplannen te worden geraadpleegd.

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaarden zijn de in het kader van de [Richtlijn industriële emissies](#) opgestelde BBT-conclusies (of zolang deze er nog niet zijn de BBT-referentiedocumenten (BREF's)) betrokken. Met deze documenten moet op grond van artikel 5.4, eerste lid, van het [Besluit omgevingsrecht](#) rekening worden gehouden bij het bepalen van de BBT. De als BBT aangemerkte bepalingen over de wijze waarop de deelstromen van KCA/KGA verwerkt moet worden zijn, indien van toepassing, vermeld in het betreffende sectorplan.

VI Beleid en regelgeving

Algemene aspecten

KCA

Gevaarlijke afvalstoffen die niet op de [KCA-lijst](#) staan, maar door burgers wel worden aangeboden moeten in beginsel door de gemeenten worden ingenomen. In geval een afvalstof niet kan worden ingenomen moet de gemeente de burger verwijzen naar een inrichting/inzamelaar die de afvalstof wel mag accepteren.

KCA stromen worden door burgers in het algemeen gescheiden aangeleverd. KCA-depots moeten deze gescheiden aangeboden stromen gescheiden houden. Gemeenten zijn verplicht KCA gescheiden in te zamelen. Elke gemeente heeft de vrijheid om de inzameling van KCA naar keuze in te richten. De meeste gemeenten passen een gecombineerd systeem toe van brengen naar het KCA-depot en ophalen via de chemokar. De grootste hoeveelheden KCA worden ingezameld via het brengsysteem.

De gescheiden stromen moeten conform de eigen minimumstandaard te worden verwerkt.

KGA

KGA moet op grond van de Wet milieubeheer worden afgegeven aan een geregistreerde inzamelaar. De zes soorten KGA waarvoor een inzamelvergunning geldt (zie paragraaf V), mogen echter alleen aan een vergunninghouder worden afgegeven. In sommige gemeenten is het bedrijven ook toegestaan kleine hoeveelheden KGA aan het KCA-depot aan te leveren.

In de [Regeling vervoer huishoudelijk gevaarlijk afval 2015](#) is het toegestaan om KGA, afgegeven door bedrijven, aangeleverd in een KGA-box en maximaal 60 liter (per afgifte), te vervoeren met de chemokar. Deze afgifte door bedrijven is op grond van artikel 10.37 Wet milieubeheer echter alleen toegestaan als het bedrijf of de gemeente die de chemokar uitbaat is vermeld op de [VIHB-lijst](#) of (bij inzamelvergunningplichtige stromen; zie paragraaf V) een inzamelvergunning heeft.

De gescheiden stromen moeten conform de eigen minimumstandaard te worden verwerkt.

EU-regelgeving

Voor KGA moet op grond van de Europese afvalstoffenlijst ([EURAL](#)) worden bepaald of sprake is van een gevaarlijke afvalstof. Deze Europese afvalstoffenlijst geeft per afvalstof aan of er wel of geen sprake is van gevaarlijk afval.

Nationale regelgeving en beleid

KCA-lijst

De [KCA-lijst](#) is een communicatiemiddel voor huishoudens waarop staat welke producten in het afvalstadium KCA zijn. Niet al het KCA is meer te herkennen aan het KCA-logo, medio 2007 is het [Besluit kca-logo ingetrokken](#). Dit besluit bepaalde dat KCA moest worden voorzien van duidelijk herkenbare etikettering (KCA-logo). De Europese Commissie beschouwde het besluit kca-logo als een ongeoorloofde handelsbelemmering. Producenten en importeurs van KCA zijn niet meer verplicht hun producten te voorzien van een KCA-logo. Op een aantal producten zoals batterijen met gevaarlijke stoffen en elektrische en elektronische apparaten moet het logo nog wel worden aangebracht. Die verplichting berust op Europese richtlijnen zodat er geen sprake is van ongeoorloofde handelsbelemmeringen.

Tijdens de beleidsperiode van LAP2 wordt bekeken voor welke gevaarlijke afvalstoffen het nog wenselijk is om op de KCA-lijst te vermelden en als KCA in te blijven zamelen.

Besluit inzamelen afvalstoffen

Al het KGA moet op grond van de Wet milieubeheer worden afgegeven aan geregistreerde inzamelaars. Op grond van het [Besluit inzamelen afvalstoffen](#) geldt voor de volgende zes KGA-stromen dat deze, bij een hoeveelheid van ten hoogste 200 kg per afvalstof per afgifte, alleen mogen worden ingezameld door KGA-vergunninghouders:

- chemicaliën van laboratoria,
- afgewerkte olie (let op minder dan 200 liter i.p.v. kg),
- resten van amalgaam van tandartsen,
- resten van verven, lakken en bijvoorbeeld beitsen,
- fotografisch gevaarlijk afval (onder andere fixeer, ontwikkelaar en spoelwater), en
- zuur, loog, galvanische- en etsbaden bij metaalbewerking.

Zoals aangegeven in hoofdstuk [Inzamelen, vervoeren, handelen en bemiddelen](#) van het beleidskader blijft het instrument inzamelvergunningen bestaan. Wel is met ingang van het inwerking treden van het LAP de limitering van het aantal vergunninghouders vervallen en kan in beginsel een ieder die bereid is aan de daarbij horende verplichtingen te voldoen in aanmerking komen voor een inzamelvergunning. Daarnaast is ook de systematiek van plichtgebieden geschrapt. Een derde wijziging is dat inzamelvergunningen voortaan voor onbepaalde tijd worden verleend.

Op eigen verantwoordelijkheid inzamelen op basis van de vergunning van een derde is niet toegestaan. Het is in strijd met het rechtspersoonsgebonden karakter van inzamelvergunningen. Dit wil overigens niet zeggen dat een vergunninghouder geen derde mag inhuren als transporteur of het materieel van een derde mag inhuren voor het uitvoeren van zijn inzamelactiviteiten. Met het oog op controleerbaarheid en handhaafbaarheid kunnen in de inzamelvergunning wel voorwaarden worden gesteld aan de inzet van inzamelmiddelen of personeel van derden. In het geval een derde toch zelfstandig wil gaan inzamelen in plaats van werken in opdracht van een vergunninghouder kan, omdat vanaf de inwerkingtreding van dit LAP het aantal

inzamelvergunningen niet meer wordt beperkt, deze derde wel in aanmerking komen voor een eigen inzamelvergunning.

Opslaan

In het eerste LAP werd het verlenen van vergunningen voor het uitsluitend opslaan van KCA/KGA (bewaren als zelfstandige activiteit) beperkt tot houders van een inzamelvergunning en gemeentelijke depots. Deze beperking hing samen met het bestaan van de systematiek van inzamelvergunningen en beoogde uitholling van de rol van houders van inzamelvergunningen te voorkomen. Nu eenieder in beginsel in aanmerking kan komen voor een inzamelvergunning en is het ook niet langer zinvol het aantal bewaarvergunningen te beperken. Wm-vergunningen voor het uitsluitend opslaan (bewaren als zelfstandige activiteit) van KCA/KGA worden verleend aan ieder die daar voor in aanmerking wenst te komen en bereid is aan de daarbij horende verplichtingen te voldoen

Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen

De [Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen](#) beoogt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking van afvalstoffen te stimuleren door verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen te scheiden en gescheiden te houden. De deelstromen van KCA/KGA vallen (deels) onder de regeling en moeten gescheiden worden gehouden van andere gevaarlijke afvalstoffen. Verzoeken op basis van de regeling om deelstromen van KCA/KGA te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van de betreffende deelstroom als van de afvalstof waarmee het gemengd wordt niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Op termijn wordt de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen ingetrokken en zal de Lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk [Mengen](#) van het beleidskader uit Bijlage 5 van het LAP ook opgenomen worden in het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels gesteld met betrekking tot het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Deze regels worden aangevuld met bepalingen over het mengen van gevaarlijke afvalstoffen.

De deelstromen van KCA/KGA vallen in de lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen (deels) onder categorie van tabel 1 en moet gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de aanvraag van een omgevingsvergunning om de deelstromen van KCA/KGA te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van de betreffende deelstroom als van de afvalstof waarmee het gemengd wordt niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) worden KCA en KGA niet expliciet genoemd, maar een groot aantal van de afvalstoffen die veel voorkomen in KCA en KGA wel. Op basis hiervan is het storten van KCA en KGA niet is toegestaan.

Besluit en Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen

Het [Besluit](#) en de [Regeling](#) melden stellen voorschriften aan ontdoeners, inzamelaars/vervoerders en ontvangers van afvalstoffen binnen Nederland. Het doel is om ten behoeve van toezicht, handhaving en monitoring zicht te krijgen op de omvang, aard, afgelegde route en verwerkingsmethode van afvalstoffen binnen Nederland.

Het besluit en de regeling bevatten regels omtrent het melden van de ontvangst en de afgifte van afvalstoffen door meldingsplichtige inrichtingen, de meldsystematiek, de afvalstoffenregistratie en de vereiste formulieren (zoals de begeleidingsbrief).

Het Besluit melden wijst in [artikel 2](#) aan welke inrichtingen maandelijks aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen moeten melden. Niet alle inrichtingen die afvalstoffen ontvangen zijn meldingsplichtig; in het algemeen vallen buiten de meldingsplicht inrichtingen die kleine hoeveelheden afval en/of weinig milieubelastende afvalstoffen ontvangen en deze niet verbranden of storten. Verder worden in artikel 2 inrichtingen uitgezonderd van de meldplicht die uitsluitend handelingen verrichten met bepaalde afvalstoffen, omdat het melden van deze afvalstoffen weinig meerwaarde heeft voor toezicht en handhaving. Tenslotte geldt er voor meldingsplichtige inrichtingen een uitzondering voor het melden van afvalstoffen die genoemd staan in [bijlage I van het Besluit melden](#). Niet-meldingsplichtige inrichtingen moeten de meldgegevens als bedoeld in [artikel 10.40 lid 1 van de Wet milieubeheer](#) wel registreren, vijf jaar bewaren en desgevraagd binnen redelijke termijn voor toezicht beschikbaar stellen (artikel 2 lid 3 van het besluit).

Meer informatie over het Besluit en de Regeling melden is te raadplegen op de site van het [Landelijk Meldpunt Afvalstoffen](#) (LMA).

Uitzonderingen op de vergunningplicht (omgevingsvergunning voor milieu)

In principe zijn inrichtingen voor alle handelingen (inclusief handelingen voorafgaand aan nuttige toepassing of verwijdering, zoals opslag) met afvalstoffen vergunningplichtig. Op deze vergunningplicht bestaan uitzonderingen welke genoemd worden in het [Besluit omgevingsrecht](#) (Bor), bijlage I onderdeel C, categorie 28, onderdeel 28.10. In sommige gevallen is nog wel een zogenaamde Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) nodig. Artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht wijst aan wanneer een OBM van toepassing is. De gevallen waarin de OBM moet of kan worden geweigerd volgt uit artikel 5.13b van het Besluit omgevingsrecht. Zie voor meer informatie de site van [Infomil](#).

Inrichtingen die uitgezonderd zijn van de vergunningplicht, moeten wel voldoen aan de voorschriften uit het [Activiteitenbesluit](#).

Voor handelingen met KCA of KGA kunnen de uitzonderingen genoemd onder de punten 4, 5, 10 en 34 van toepassing zijn. In het [Activiteitenbesluit milieubeheer](#) staat een overzicht van alle uitzonderingen.

VII Achtergronden bij in- en uitvoer

Indeling op basis van Oranje lijst van afvalstoffen

Gelet op de definitie van KCA en KGA, de afbakening van het sectorplan en de grote diversiteit aan mogelijke afvalstoffen zijn er verschillende codes van de Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage IV van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#)) waaronder de afvalstoffen van dit sectorplan zijn te brengen. Voor overbrenging van die afvalstoffen moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader.

Indeling op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel (Y-code)

Op basis van het [Verdrag van Bazel](#) zijn gevaarlijke afvalstoffen in te delen in categorieën van Y-codes. Lidstaten van de Gemeenschap dienen aan de hand van onder meer de Y-codes aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel en welke gevaarlijke afvalstoffen zijn overgebracht. Bijlage 1 van het Verdrag van Bazel bestaat uit een overzicht van categorieën van Y-codes die van toepassing kunnen zijn op afvalstoffen die onder dit sectorplan vallen. Door de grote diversiteit aan mogelijke afvalstoffen die onder dit sectorplan vallen, is het niet zinvol geacht een indicatief overzicht weer te geven van Y-codes die van toepassing kunnen zijn op afvalstoffen die vallen onder dit sectorplan.

VIII Verdere informatie

Op diverse plaatsen in dit sectorplan is sprake van de [KCA-lijst](#). De KCA-lijst is een lijst met gescheiden in te zamelen KCA-producten (uit huishoudens), gegroepeerd naar vijf productgroepen: huishoudens, medicijnkastje, doe-het-zelf, hobby en vervoer.

Deze lijst is een van de producten van het Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval dat in 2000 is vastgesteld door het Afval Overleg Orgaan. Als zodanig is dit een actualisatie van de oude Welles/Nietes-lijst die in 1992 door het RIVM in opdracht van het ministerie van VROM is opgesteld.

Informatie over klein chemisch afval, Handreiking voor gemeenten en inzamelaars (2000, AOO/Ministerie van VROM):

[KCA Handreiking voor gemeenten en inzamelaars](#)